

2003. – С. 263–275.

10. Шамаева Ю. Ю. Когнітивна структура концепту «РАДІСТЬ» (на матеріалі англійської мови) : Автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / Шамаева Юлія Юрїївна; – Харківський державний університет ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2004. – 20 с.
11. A Dictionary of Canadianisms on Historical Principles. / [ed. by W. S. Avis, Ch. State]. – Toronto : W. J. Gage, 1967. – 927 p.
12. Gage Canadian Dictionary / [ed. by W. S. Avis, P. D. Drusdale et al]. – Toronto : Gage Educational Publishing Company, 1983. – 1313 p.
13. The Canadian Oxford Dictionary / [ed. by K. Barber]. – Toronto : Oxford University Press, 1998. – 1707 p.

The article deals with one of the aspects of scientific paradigm language/culture, the aspect of evolution of cultural concepts. The article describes the condition of basic universal cultural concepts existence and their reconstruction in the contact situation. The latter presupposes the contact between British culture and language and the cultures and languages spread on the territories of colonization. The cultural concepts under investigation in this situation are verbalized with autoethnological language material.

Key words: culture, cultural concept, contact situation, concept reconstruction, verbalization process, autoethnological language material.

В статті розсмаструється один із аспектів наукової парадигми мови/культура, зокрема еволюція в особливостях еволюції культурних концептів. Описуються умови існування та реконструкції базових універсальних культурних концептів в ситуації контактировання англосаксонської культури та мови з культурами та мовами, розпростореними на колонізованих територіях, та номінування їх автоетнічним мовним матеріалом.

Ключевые слова: культура, культурный концепт, контактная ситуация, реконструкция концепта, процесс вербализации автоэтноязыковой материи.

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЯ
ДЖИМА КЕРІ ТА КАМЕРОН ДІАЗ
У «ЗІРКОВОМУ» ІНТЕРВ'Ю
(НА МАТЕРІАЛІ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ІНТЕРВ'Ю З
АКТОРАМИ ГОЛІВУДУ)

У статті вивчаються лінгвопрагматичні особливості «зіркового» інтерв'ю із зірками Голівуду Джимом Кері та Камерон Діаз через призму гендерного підходу. Визначаються й розмежовуються лексичні, синтаксичні, лексико-стилістичні й синтаксико-стилістичні засоби, використані акторами у своєму інтерв'ю.

Ключові слова: інтерв'ю, «зіркове» інтерв'ю, прагматичний феноменал, респондент-зірка, респондент-чоловік.

У сучасній лінгвістиці панує антропоцентричний підхід у вивченні мовних і мовленнєвих явищ. На особливий інтерес виступають різноманітні діалогічні жанри, одним з яких є інтерв'ю [1; 2; 3], зокрема – такий його різновид, як «зіркове інтерв'ю». У цьому аспекті будемо розуміти діалог як процес і продукт мовленнєвої діяльності двох або більше комунікантів, яка відображає комунікативну подію усного контактного спілкування, у якому партнери через зміни комунікативних ролей мовля та слухача прагнуть досягнення бажаних результатів у конкретній ситуації виходу [3, с. 170].

Метою статті є вивчення лінгвальних особливостей «зіркового» інтерв'ю з Джимом Кері та Камерон Діаз, яке власно виступає об'єктом нашого дослідження.

Навішаниа поглядають у тому, щоб установити й описати лексичні, лексико-стилістичні, синтаксичні та синтаксико-стилістичні особливості мовлення відомих усьому світу акторів-респондентів, працюючи гендерні стереотипи їх мовленнєвої поведінки. Навішаниа та порівняння особливостей мовлення зазначених осіб під час інтерв'ю являє собою новизну роботи та є надто актуальним.

Найбільш чітко контакт журналіста зі співрозмовником і виявлення

різноманітних граней особистості останнього відбувається в жанрі *інтерв'ю* (від англ. *interview* – обмін думками) [2, с. 107; 4, с. 85], яке здійснення спливаючи. Інтерв'ю є таким типом комунікації, завдання якого полягає в тому, щоб повідомити деяку актуальну новину та за її посередництва вплинути на суспільну думку [5, с. 43; 6, с. 124]. Будь-який тип інтерв'ю розкриває респондента як особистість (політика, економіста, адміністратора, митця, спортсмена) через його ставлення до подій, явищ, інших людей. Специфіка процесу розкривається в тому, що відповідна новина є важливою для читача / глядача / слухача [4, с. 104; 6, с. 124; 7]. *Інтерв'ю* визначаємо як *цілісний акт комунікації, який допускає подальше спливання журналіста з респондентом у ситуації інформації, думок і суджень, що вказують громадський інтерес.*

Підтипом інтерв'ю-портрета як особливого діалогічного жанру є популярною «зіркове» інтерв'ю, яке здобула славу в певній сфері життя суспільства, для отримання інформації від неї про неї чи про її прихильників цієї особи. Тож, таке інтерв'ю спрямоване на те, щоб відкрити більше незайомих деталей у портреті кумира / зірки (певного покоління). Крім того, таке інтерв'ю зазвичай відбувається за наявності публіки у студії, хоча й не обмежується цим.

В англійській мові стосовно не існує окремого словосполучення «зіркове інтерв'ю». Однак його еквівалент представлений ЛСВз *«interview»: «an occasion when a famous person is asked questions about their life, experiences, or opinions for a newspaper, magazine, television programme etc»* (зупині, при якій опитують відому людину про її життя, досвід або її ставлення до певного предмета, події для журналу, газети, радіо або телебачення) [8]. Словник Oxford надає *or radio or television presenter and a person face to face between a journalist basis of a broadcast or publication»* (зупині людей один-на-один, викликає інтерес публіки) [9]. Отже, подані ЛСВ можна вважати еквівалентами поняття «зіркове інтерв'ю» в нашому розумінні цього словосполучення.

Основними комунікативними особливостями зіркового інтерв'ю інструменту: нетрадиційні форми виступу в інтерв'ю; висока інтенсивність змісту та структури інтерв'ю від соціального статусу опитуваного; тенденція активної ролі інтерв'юера; широке використання як *інформаційного* мотиву нетрадиційних джерел інформації; активне обговорення третіх осіб; допустимість порушення тематичних та етичних табу; значний обсяг мовленнєвого вмісту інтерв'юера [10, с. 18]. Хоч і запропонована композиція «зіркового» інтерв'ю набуває вигляду імпровізованої бесіди. Комуніканти, розглядаючи певне питання, є абсолютно вільними в вираженні своїх і невербальних дій, у продовженні та введенні нових тем розмови [10, с. 18]. Крім того, під час «зіркового» інтерв'ю комуніканти захоплюються тільки обміну інформацією, але й обмін емоціями та враженнями, що висуває на перший план пріоритет певного моменту над процесом обміну інформацією. Ми визначаємо «зіркове» інтерв'ю як *збалансовану бесіду журналіста з людиною, яка має популярність серед певної аудиторії, для обговорення деяких питань її життя або отримання її особливого погляду на певний подія, ситуацію чи проблему.*

Виділивши рисами проаналізованих нами текстів «зіркового» інтерв'ю є послідовання стандарту (їх типової організації) та експресії (визначення мовних засобів з метою посилення емоційного впливу на аудиторію). Як зазначає Н. С. Гапоуєнко, стилістично нейтральні мовні засоби влягають стандартизований словник інтерв'ю в пред та мають денотатом соціально важливі реалії. Водночас, стилістичні засоби, що відповідають темі й предмету текстів інтерв'ю, використовуються в інтерв'ю для максимальної реалізації комунікативного наміру авторів, створюючи позитивний або негативний ефект на реципієнта повідомлення [2, с. 3–4].

«Зіркові» інтерв'ю відрізняються особливим набором лексичних, стилістичних і синтаксико-стилістичних засобів (використаних як інтерв'юером, так і респондентом) від звичайних інтерв'ю та інтерв'ю, насамперед в наслідок того, що передбачають викликати якомога більшу кількість глядачів. Використаний респондентом названий у нього прагматичний арсенал залежить не лише від поставленої мети та комунікативної ситуації в цілому, а й від його ідентичності та гендера. Проаналізовані нами інтерв'ю з відомими популярними акторами Джимом Кері та Камерон Діаз демонструють різноманітність наведеного твердження. Загальна тональність

інтерв'ю в обох випадках – дружескобна та діловита водночас, актори комічності та святковості події зустрічі.

Разом із нейтральності лексикою, обидва актори використовують або знижену лексику "Ney, fellow!", "Sharp!", або сленг, e.g.: "Ney! What's the problem, buddy?", "What's fucking going on?". Використання нецензурної лексики притаманне чоловікам, проте в лексиконі, ніж Джим Керрі, e.g.: Yeah... Long hair, tight pants, dark eyeliner... such a glamorous dick! Камерон Діаз використовує нецензурну та знижену лексику "glamorous dick", розказуючи про себе, тим самим вона демонструє іронічну самокритику, яка притаманна жінкам. Джим Керрі також використовує нецензурну лексику, e.g.: Oh God... There was twelve cats... It was fucking hard!, оцінка має маскулінне забарвлення.

Як було нами виявлено, відповідно до акторського й публічного іміджу, провідним стилістичним прийомом, яким наскане мовлення акторів, є іронія. Використання іронії представниками маскулінного гендеру реалізується засобом висловлення певних явищ, подій, інших людей. Тут іронія набуває значення негативної оцінки, e.g.: Penguins are not so arrogant as stars of cinema and they always smile after my jokes. У мовленні Камерон Діаз простежується вживання іронії в через висловлення власних невдач, поганих звичок тощо є абсолютним показником фемінінної мовленнєвої поведінки, e.g.: I'm actress and have proposals for new roles!

Одним із яскравих засобів створення комічного ефекту в мовленні Джима Керрі є гіпербола. За гендерними стереотипами маскулінної мовленнєвої поведінки гіпербола також надає негативної оцінки явищу завдяки абсурдному перебільшенню певних нерациональних, неправильних його рис, e.g.: There are no films like this one in whole Hollywood's filmmaking! It's great pleasure for me to be a part of this intellectual project! На відміну від Джима Керрі Камерон Діаз вживає гіперболи в своєму мовленні не лише з інтенцією створення комічного ефекту. Використання гіпербол у мовленні жінки зумовлено її емоційною спрямованістю: використання такого стилістичного прийому відбувається задля

28

Акутуальні питання філології, №5, 2013 р.

проявлення свого емоційного стану, оцінки явища тощо, e.g.: The most beautiful film about life I ever seen!

Мовлення акторів характеризується метафоричністю: за допомогою явищ відбувається за допомогою лексики з різних тематичних сфер мови. Джим Керрі вживає метафори зі сфер бізнесу, автомобілів, комп'ютерного обладнання тощо, e.g.: Compassion is the engine that leads to true wealth. Камерон Діаз у метафорах використовує лексику зі сфери кулінарії, виховання й побуту, що є притаманним для жіночого мовлення, e.g.: Finally, I decided to play the diverter. I wanted to bake this sweet funny film.

Джим Керрі та Камерон Діаз вживають метонімії у своїх репліках для образної трансформації власних слів, вираження власного почуття та емоційного ставлення до об'єкта висловлення, пор. e.g. 1: It was hardy smiles in front of me is very important. I know that I made them a little bit happy та e.g. 2: Not I didn't read that novel. I have actually never read Jodi Picoult. I've just play my role written in the script.

Недивно, що мовлення обох респондентів просякнута емоційністю. Так Джим Керрі користується суб'єктивними епітетами для того, щоб позитивно описати певне явище, об'єкт або людину. Актор пояснює за допомогою епітетів власний шлях бачення світу та реплік у цьому, e.g.: This is incredible, fantastic and amazing! Камерон Діаз також приписує певному предмету, людині, явищу певні оцінки, присвоюючи власні почуття та емоції, при цьому їх використовують оцінювати про підвищений характер її мовлення, e.g.: Oh... Lucy was badass and she was a malicious creature, that saved this film.

Нодю синтактико-стилістичних особливостей «зіркового» інтерв'ю, то вони полягають у будові речень і наявності риторичних повторів. Синтаксична будова речень в інтерв'ю з Джимом Керрі є простою. Джим використовує короткі прості речення або поширені речення, e.g. 1: I'm dating 7 days a week! I'm the singer! та еліптичні речення, e.g. 2: Yes, I am.

Одним з видів еліптичних речень є апосемгезис. Джим використовує цей стилістичний засіб для уникнення нецензурної лексики, надмірної сатири, e.g.: I told my therapist that I was upset because people keep saying I'm crazy so he sent me to this lovely place in the...!

Респондент використовує поетори у своїх висловленнях, e.g.: No problem! No problem! You can, ask it right now. Такі повтори створюють ефект вищільного ставлення до партнера-співрозмовника

Акутуальні питання філології, №5, 2013 р.

29

та захищавленості в тому, що він робить/говорить. Мовлення Джима Кері також містить анафори, *e.g.*: *There's a time for every purpose under heaven. A time to laugh, a time to cry, a time to stop shaving and intentional slips, де актор підкреслює значення часу за допомогою інтенційного його висунення на першу позицію в реченні.*

Джим Керрі також вживає андиплозици, *e.g.*: *When I make smile ставить акцент на людині, у якій він є захищавленим, що є об'єктом в одному контексті та суб'єктом — в іншому.*

Для проаналізованого мовлення режисера-чоловіка притаманним використання *зв'язки* — поєднання граматично однорідних слів з дієсловом і семантично неоднорідних слів між собою, для створення комічного ефекту, *e.g.*: *I took care of my sister and my daughter.*

Камерон Діаз вживає в інтерв'ю складні за будовою речення. Репліки акторки складаються зі складних підрядних і сурядних речень, а також із простих поширених речень. Частина речень у репліках Камерон Діаз пов'язані за допомогою численних сполучників та сполучникових слів. Отже, можемо спостерігати полісидентон, *e.g.*: *She's just a personality and she meets her eyes on the celebrity dancer relationships with and immediately gets pregnant, but she doesn't think that she can be a mother... Полісидентон виражається в мовленні режисера-жінки за допомогою великої кількості сполучників типу "and", "that", "who", "but" тощо, інакше кажучи, його використання створює ефект «потоку» мовлення. Такий стилістичний прийом притаманний фемінінному спілкуванню, тому що останнє відрізняється великою кількістю інформативної логікою та емоційно забарвленого мовлення.*

Акторка вживає в інтерв'ю різні повтори. Одним з них є анафора, *e.g.*: *When I was reading for the first time, I was shocked, I could never play her... I don't like her. But in ten days I realized, that I... I... I just can't put it away... I should play her.* Повторення займенника "I" слугує інструментом для вираження власних почуттів та емоцій, підкреслюючи її власне враження від ситуації та її одиниці.

Окрім анафор, мовлення Камерон Діаз містить андиплозици у своїх репліках, *e.g.*: *Children were amazing, amazing in their arrogance and in the way of acting.* Повторення прикметника "amazing" підсилює враження акторки від праці з дітьми-акторами. У

30

Актуальні питання філології, №5, 2013 р.

першій частині висловлення акторка оцінює роботу дітей, у другій — намагається те, що мала на увазі. У межах цієї репліки акторка вживає *зв'язку* "amazing in their arrogance and in the way of acting". Повторення неоднорідних за значенням слів зі спільним дієсловом підкреслює оцінку акторки, яка наголошує на факті того, що діти в своїй сфері — прекрасні. Також така оцінка має фемінінне забарвлення, тому що віддзеркалює стереотипне для жінок ставлення до дітей.

Репліки акторки є дуже емоційними, спрямованими на адресата (інтерв'юера та глядачів), тому в них міститься велика кількість метафор і вставних конструкцій, *e.g.*: *You know, I spend a lot of time with the film director, writing some script details... you know, it's really hard and exhausting... as for me, I'd change it more... Вставна конструкція "you know" перетворює інтерв'ю на відверту бесіду, "as for me" відокремлює власне ставлення акторки до певного явища.*

Міжтек, провідним лексико-стилістичним прийомом в «фронтальному» інтерв'ю з Джимом Керрі та Камерон Діаз є *іронія*, що зумовлено їх професійним іміджем комічних акторів. У мовленні акторки простежується також використання метафор, епітетів, гіпербол і гіпербол. Лексика, яку використовує Джим Керрі належить до сфери бізнесу, автомобілів, комп'ютерного обладнання. На відміну від Джима Керрі, Камерон Діаз активізує лексику зі сфери кулінарії, виконання її побуту. Синтактико-стилістичний складник мовлення режисера-чоловіка характеризується використанням простих або складених за будовою речень, пов'язаних асидентно. Простежується тенденція використання аналітико-асидентно і зветям для створення комічного ефекту. Режисер-жінка оперує складними за будовою сурядними й підрядними реченнями, пов'язаними за допомогою полісидентону.

На впливом гендерних особливостей мовленнєвої поведінки акторки відрізняються способи реалізації стилістичних засобів. Фемінінне використання стилістичних засобів ґрунтується на переважно емоційному забарвленню мови: завдяки використанню емоційних засобів виявляється позитивна або оптимістична оцінка явищ, відмірне відображення почуттів та емоцій. Використання вставних конструкцій і звертань маніфестує особливе фемінінне ставлення до співрозмовника та процесу спілкування, зокрема. Фемінінне використання стилістичних засобів скероване переважно до самореалізації особистісних позицій, наданням

Актуальні питання філології, №5, 2013 р.

31

негативних оцінок, привертання уваги до своєї особистості, що має більш закритий характер вираження власної думки.

Перспективою роботи є порівняння мовленнєвої поведінки вказаних американських акторів з «зірками» британського кінематографа.

Література

1. Агєфирєнко Н. Ф. Современнєе проблемє наука о языке / Н. Ф. Агєфирєнко. – М.: Флинта; Наука, 2004. – 416 с.
2. Гапотчєнко Н. Є. Комунікативно-прагматична організація діалогічних комунікативних блоків текстів інтерв'ю (на матеріалі сучасної преси) / Н. С. Гапотчєнко // Наука і сучасність: зб. наук. пр.; т. 41. – К.: Логос, 2004. – С. 238–244.
3. Сєліванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / О. О. Сєліванова. – Полтава: Довкілля-К., 2008. – 712 с.
4. Мєльнїк Г. С. Общєнє в журналістїкє: секретї мастєрства / Г. С. Мєльнїк. – СПб.: Пітер, 2008. – 235 с.
5. Гойхман О. Я. Рєчєвая комунїкація / О. Гойхман, Т. Налєнна. – М.: Прогрєсс, 2003. – 272 с.
6. Мєльнїк Г. С. Основы творчєской дєятєльности журналиста / Г. Мєльнїк, А. Тєпляшина. – СПб.: Пітер, 2008. – 272 с.
7. Вакурова Н. В., Москвєкин Д. И. Типология жанров современной экранной проделки // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://evident.napod.ru/text3/08.htm>
8. Oxford dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oxforddictionaries.com>
9. Cambridge dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dictionary.cambridge.org>
10. Дмитрук О. В. Маніпулятивні прийоми у сучасних ЗМІ / О. Дмитрук // Мовні і концептуальні картини світу: зб. наук. пр.; №7. – К., 2002. – С. 54–59.

The article is devoted to the research of linguo- pragmatic aspects of the "star" interview with Hollywood actors Jim Carey and Cameron Diaz through the gender approach. The concepts of the interview and the «star» interview are identified and differentiated. The lexical, syntactic, lexico-stylistic and stylistic-stylistic devices used by the actors in their speech are analysed.

Keywords: interview, «star» interview, pragmatic potential, respondent-interview.

Стаття присвячена вивченню прагматических можливостей «звездного» інтерв'ю з акторами Голливуда Джимом Керрі та Кameron Діаз через призму гендерного подходу. Ідентифікуються і розраховуються поняття інтерв'ю і «звездного» інтерв'ю, а також аналізуються лексическіє, синтаксическіє, лексико-стилістическіє, синтактико-стилістическіє средства, використованіє в их рєчї.

Ключевые слова: интервью, «звездное» интервью, прагматический потенциал, респондент-мужчина, респондент-женщина.

УДК 811.111:801.8

О. Г. Васильєва (м. Чернівці),
Ю. О. Анопрєнко (м. Чернівці)

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ЕКОНОМІЇ КОМУНІКАТИВНИХ ЗУСИЛЬ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

У статті розглянуто особливості реалізації принципу економії комунікативних зусиль (ЕКЗ) у сучасному англomовному публіцистичному тексті. З'ясовано поняття ЕКЗ у сучасній публіцистичній, вказано причини ЕКЗ у сучасній публіцистичній. Крім цього, вивчувано питання вагу засобів ЕКЗ використовують на фонетико-морфологічному, лексичному, лексико-синтаксичному й синтаксичному рівнях організації сучасного публіцистичного тексту.

Ключові слова: економія комунікативних зусиль, публіцистичний текст.

Проблема реалізації принципу економії комунікативних зусиль (ЕКЗ) викликала вчених ще наприкінці ХІХ ст. (Г. Пауль). Після цього науковці ще неодноразово звертались до вивчення ЕКЗ в мові (А. Мартіне, П. Пасєі, Д. Блумфільд) і писемному мовленні (В. Амосі, Д. Керм, Г. Фрей). У сучасній лінгвістичній найбільшу увагу дивляться викликає реалізація принципу ЕКЗ у текстах різних мов і стилів, зокрема, на лексичному й синтаксичному рівнях

within the language system have been under consideration.

Key words: adjectives, category of value, core, LSF, LSG, periphery, suppletive series

В статті розглянуто категорію матеріальної цінності в середнянглійському мові. При помощи полевого методу дослідження було встановлено лексико-семантичне поле приглагольних матеріальної цінності в середнянглійському мові. В статті ЛСП виділено ядро и периферію. Досліджено характер семантичних зв'язків між приглагольними ЛСП в системі мови.

Ключевые слова: категория ценности, ЛСП, ЛСР, периферия, приглагольные, синонимический ряд, ядро.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЛОЛОГІЇ

Збірник наукових праць

Матеріали подаються

українською, англійською, російською (змішаними мовами)

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей

Наукові редактори: Д.Ф. Омельченко, Т.О. Мизин

Редактор: Р.В. Піскова

Макетування: С.В. Мелвель

Піллясано до друку 30.05.2013 р. Формат 60Х84/18.

Папір офіс. Гарнітура «Times New Roman» Друк офіс.

Ум. друк. арк. 8. Обл.-вид. арк. 6,7

Тираж 100 прим. Зам. № 1361

Видавництво «Київського міжнародного університету»

Свідчення про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру

видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції

КВ № 17859-6709Р від 09.06.2011 р. 03179, м. Київ, вул. Львівська, 49,

тел. (044) 424-90-20

Видруковано у типографії Київського міжнародного університету.

03179, м. Київ, вул. Львівська, 49.